

Monitoren van de effecten van de publiekscampagne depressie op de instroom van patiënten met psychische problemen in de huisartspraktijk

Derek de Beurs
Mariëtte Hooiveld

Het NIVEL onderzoekt de gezondheidszorg. Dat onderzoek kijkt mee met de mensen die zorg krijgen en de mensen die de gezondheidszorg vormgeven en leveren: patiënten, de overheid, zorgverleners en verzekeraars, zorgorganisaties en toezichthouders. Zij bepalen de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg.

NIVEL-onderzoek heeft maatschappelijke en wetenschappelijke impact. Dat is de dubbele missie van het NIVEL. Wetenschap en praktijk versterken elkaar. Het onderzoeksproces van het NIVEL is ISO 9001 gecertificeerd. Elk NIVEL-onderzoek leidt tot een openbare publicatie. Dat is vastgelegd in de statuten. Tegelijkertijd zoekt het NIVEL voortdurend naar interactie met de mensen die de resultaten van zijn onderzoek kunnen gebruiken. Bij het NIVEL werken ruim 150 mensen, van wie ruim honderd onderzoekers.

15 februari 2017

<http://www.nivel.nl>

nivel@nivel.nl

Telefoon 030 2 729 700

Fax 030 2 729 729

Achtergrond

Het ministerie van VWS initieerde eind september 2016 een brede publiekscampagne om depressie makkelijker bespreekbaar te maken. De campagne richtte zich vooral op jonge vrouwen (18-35) en jongeren (13-18). De campagne had het doel om deze doelgroep meer bewust te maken van mogelijke depressieve gevoelens, en depressie beter bespreekbaar te maken. Een mogelijke bijwerking van de campagne zou kunnen zijn dat zich meer patiënten met psychische klachten bij de huisarts melden. Dit zou voor overbelasting van huisartsen en de POH-GGZ kunnen leiden, en mogelijk ook dat dat mensen met hun hulpvragen niet goed terecht zouden kunnen. Om op tijd een (te grote) extra toestroom binnen de huisartsenpraktijk te kunnen signaleren, heeft VWS de instroom van patiënten vanaf de start van de campagne per week laten monitoren door het NIVEL.

Analyse

Vanaf de start van de campagne rapporteerde het NIVEL per week of meer patiënten zich presenteerden met psychische klachten in vergelijking met de weken daarvoor en in vergelijking met voorgaande jaren (2013-2015). De cijfers worden weergegeven als het aantal personen dat de huisarts in die week heeft geraadpleegd voor bepaalde klachten of aandoeningen, gedeeld door het totaal aantal ingeschreven patiënten in de praktijk (prevalentie cijfers). Daarnaast worden de cijfers uitgesplitst naar leeftijdscategorie.

Resultaten

De trend over de jaren 2013, 2014, 2015 en 2016

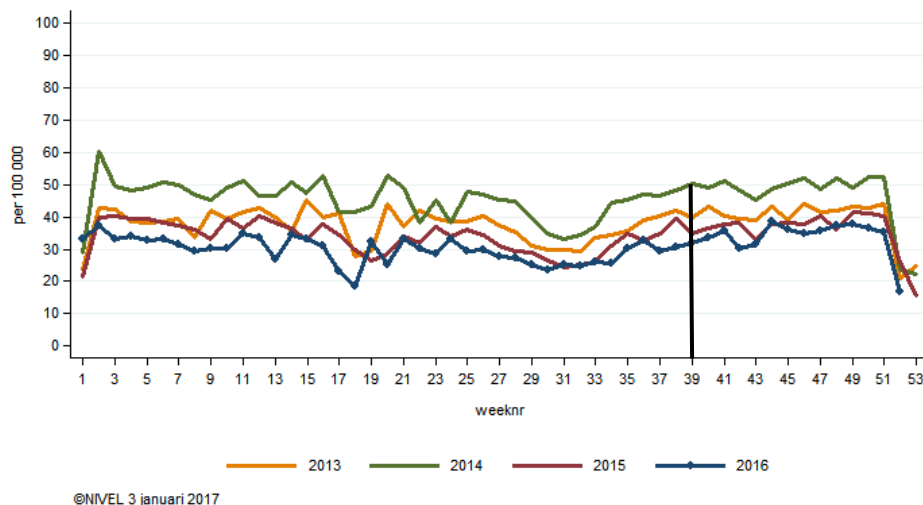
Gezien het doel van de campagne heeft het NIVEL zich gericht op het aantal patiënten dat contact had met de huisarts voor stressgevoelens (ICPC code P01), depressieve gevoelens (P03), een angststoornis (P74) of een depressieve stoornis (P76).

In de eerste figuur staan de prevalentie cijfers voor depressieve gevoelens gepresenteerd. Als overall trend zien we elk jaar een stijging in Januari (als gevolg van een enorme daling in december, een periode waarin veel praktijken dicht zijn). Verder zien we elk jaar een dip rond de zomervakantie. Na de zomervakantie (rond week 33) nemen het aantal klachten weer toe. Zoals gezegd dalen het aantal registraties in de laatste 2 weken van het jaar.

Invloed van de campagne

De campagne startte op 26 september 2016, in week 39. Ten opzichte van de weken daarvoor zagen we in week 39 geen verschil in aantal patiënten met depressieve gevoelens. In de overige weken van het jaar na de start zagen we ook geen relevante afwijking van de trend in 2016 vergeleken met de 3 jaar daarvoor. In een nadere analyse waarbij we zijn nagegaan of bepaalde leeftijdsgroepen vaker de huisarts bezochten zagen we ook geen effect van de campagne op het huisartsenbezoek.

**Down/depressief gevoel
(P03)**
alle leeftijden
heel Nederland

Discussie

Op basis van onze gegevens concluderen we dat de depressie campagne geen invloed heeft gehad op het aantal patiënten dat zich met psychische klachten bij de huisarts meldt.

Een mogelijke verklaring voor het uitblijven van effect op de instroom binnen de huisartsenpraktijk is dat de campagne zich niet specifiek richtte op contact met de huisarts. De campagne had vooral het doel om mensen meer bewust te maken van mogelijke depressieve gevoelens, en depressie beter bespreekbaar te maken.

Methoden

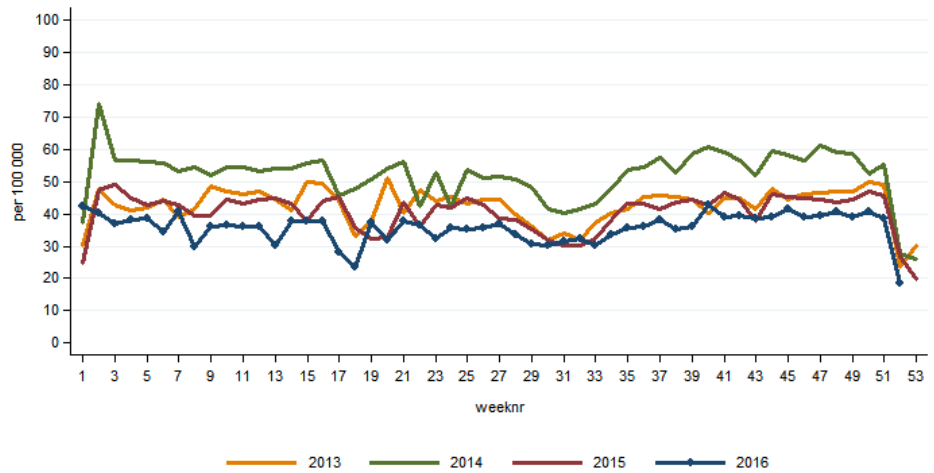
Het NIVEL heeft deze vraag beantwoord met de morbiditeitsdata die in NIVEL Zorgregistraties wekelijks worden verzameld. De morbiditeit is geclassificeerd in de International Classification of Primary Care. Van iedere afzonderlijke diagnose is het mogelijk per week het aantal gerapporteerde gevallen per 100.000 ingeschreven patiënten te geven. Meer over de methodologische verantwoording staat op www.nivel.nl/NZR/nivel-zorgregistraties-surveillance.

Bijlage: prevalentie van P01, P74 en P76 voor de gehele populatie en uitgesplitst naar leeftijd.

Nationale cijfers (per 100 000 van de populatie)

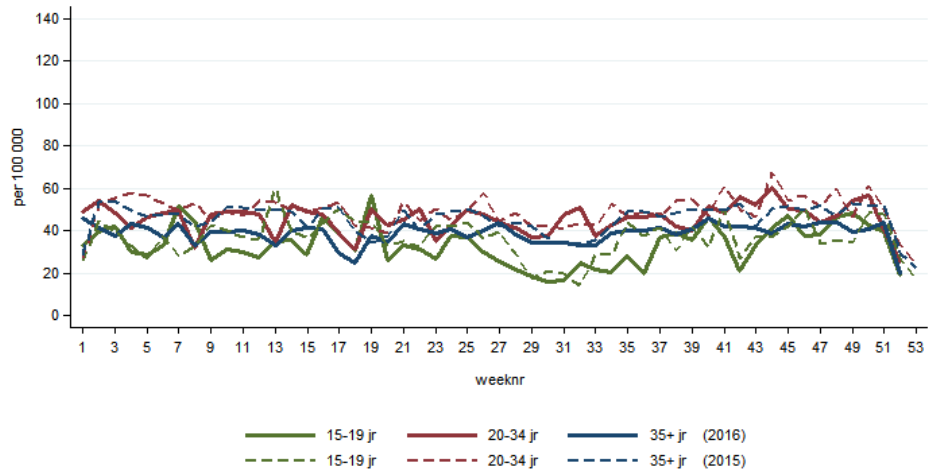
Angstig/nervus/
gespannen gevoel
alle leeftijden
heel Nederland

*Feeling anxious/nervous/
tense
all ages, all Netherlands*

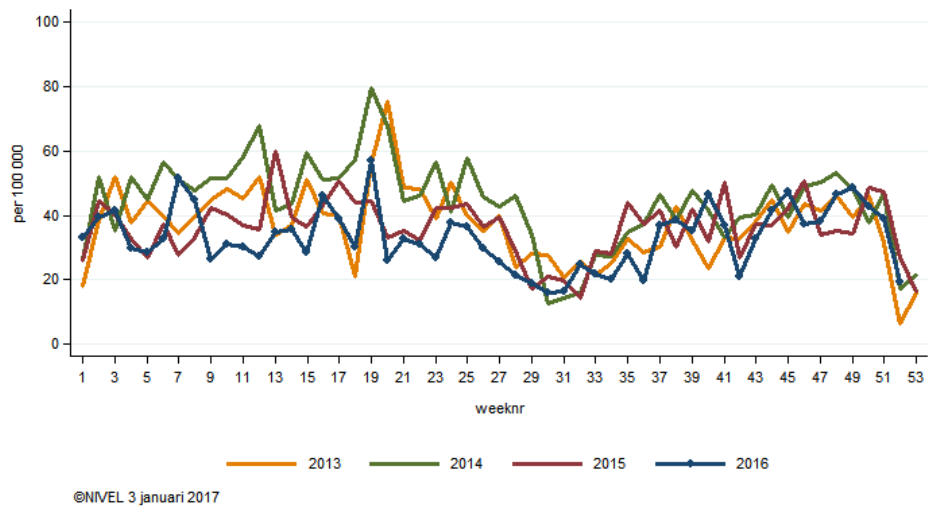
Angstig/nervus/
gespannen gevoel
naar leeftijd
heel Nederland

*Feeling anxious/nervous/
tense
by age groups
all Netherlands*

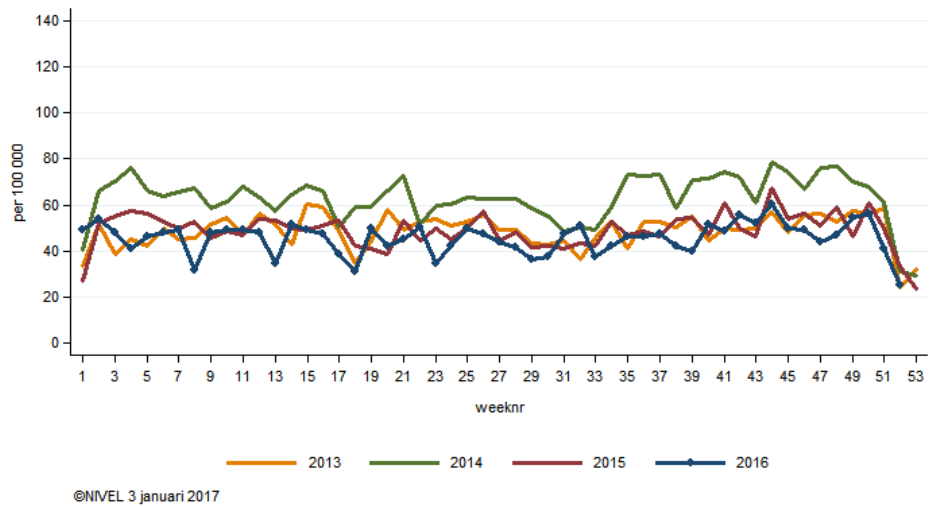
**Angstig/nervus/
gespannen gevoel**
leeftijd 15 – 19 jaar
heel Nederland

**Feeling anxious/nervous/
tense**
age 15 – 19 years
all Netherlands

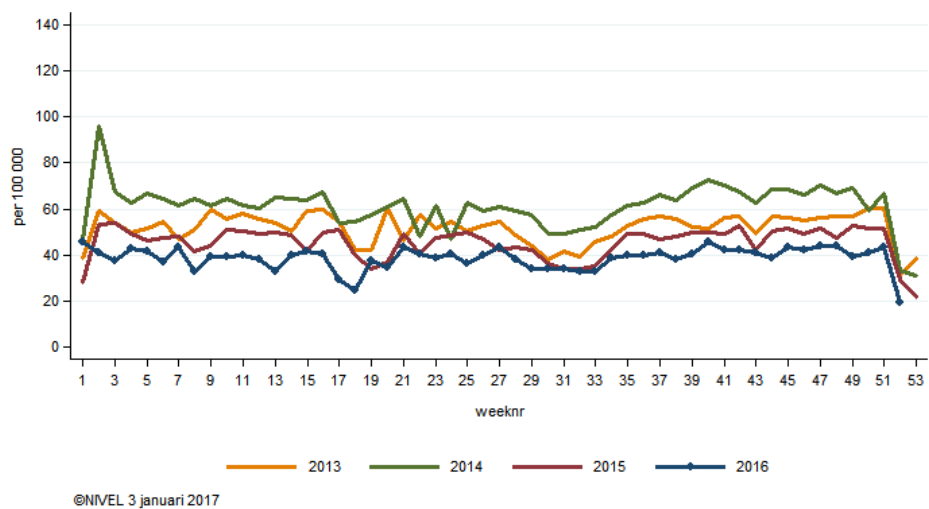
**Angstig/nervus/
gespannen gevoel**
leeftijd 20 – 34 jaar
heel Nederland

**Feeling anxious/nervous/
tense**
age 20 – 34 years
all Netherlands

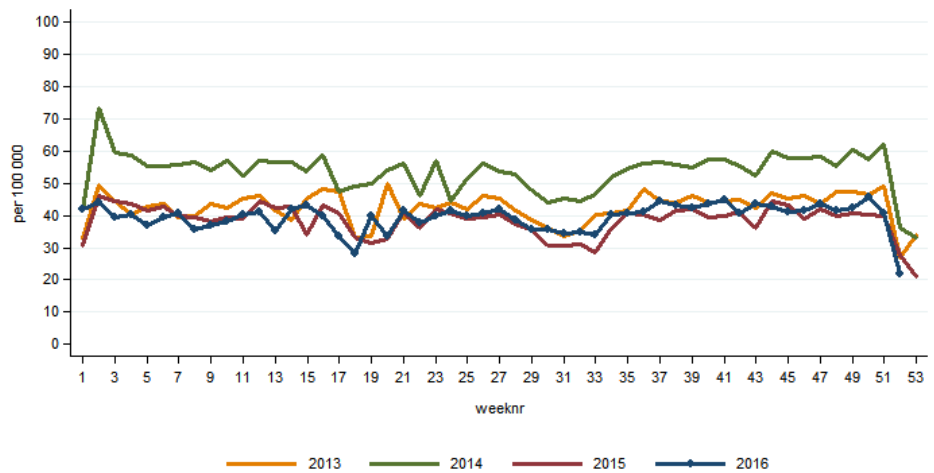
**Angstig/nervus/
gespannen gevoel**
leeftijd 35 jaar of ouder
heel Nederland

**Feeling anxious/nervous/
tense**
age 35 years or older
all Netherlands

**Angststoornis/
angsttoestand**
alle leeftijden
heel Nederland

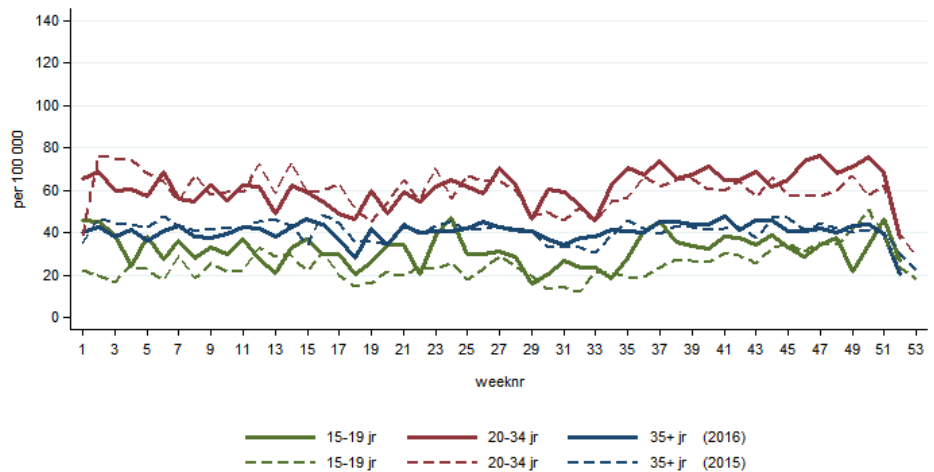
**Anxiety disorder/
anxiety state**
all ages, all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

**Angststoornis/
angsttoestand**
naar leeftijd
heel Nederland

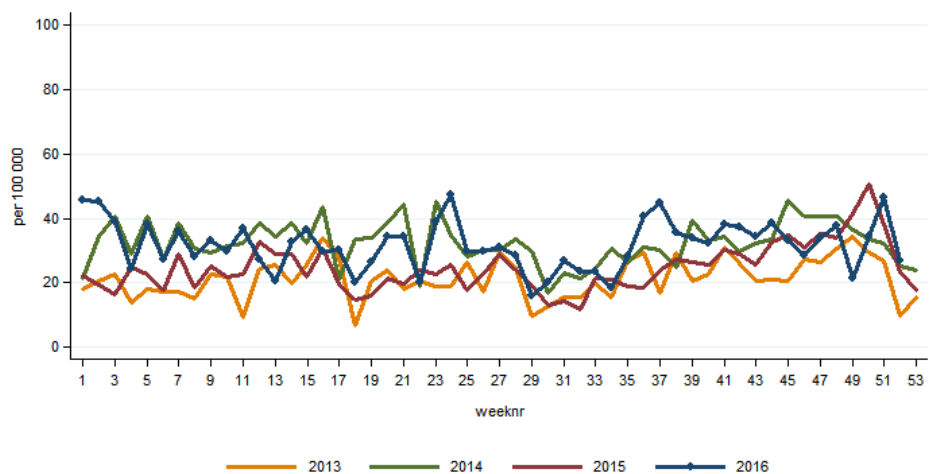
**Anxiety disorder/
anxiety state**
by age groups
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

**Angststoornis/
angsttoestand**
leeftijd 15 – 19 jaar
heel Nederland

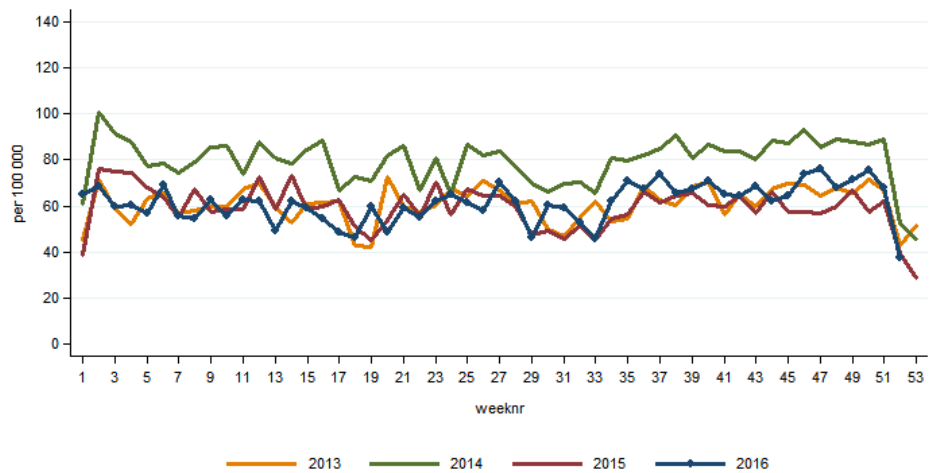
**Anxiety disorder/
anxiety state**
age 15 – 19 years
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

**Angststoornis/
angsttoestand**
leeftijd 20 – 34 jaar
heel Nederland

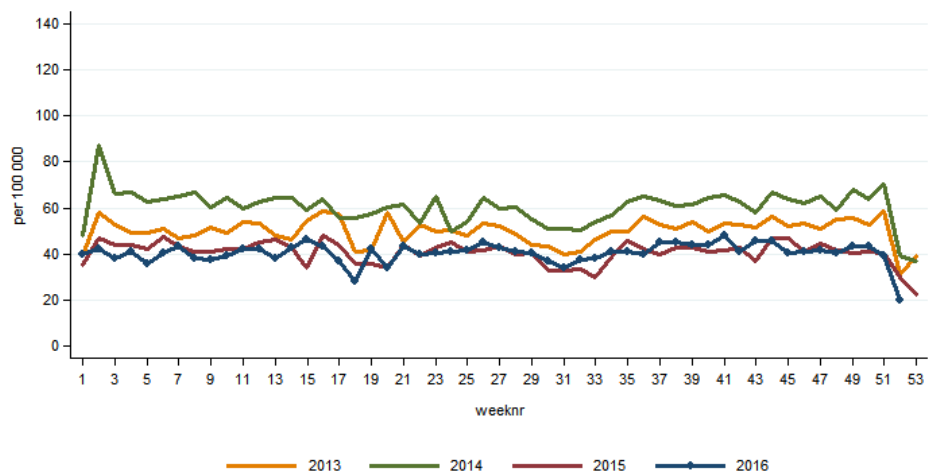
**Anxiety disorder/
anxiety state**
age 20 – 34 years
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

**Angststoornis/
angsttoestand**
leeftijd 35 jaar of ouder
heel Nederland

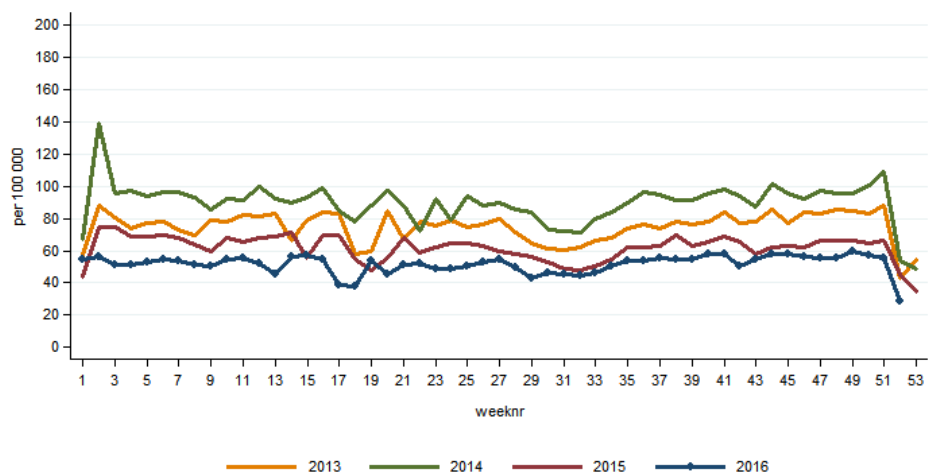
**Anxiety disorder/
anxiety state**
age 35 years or older
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Depressie
alle leeftijden
heel Nederland

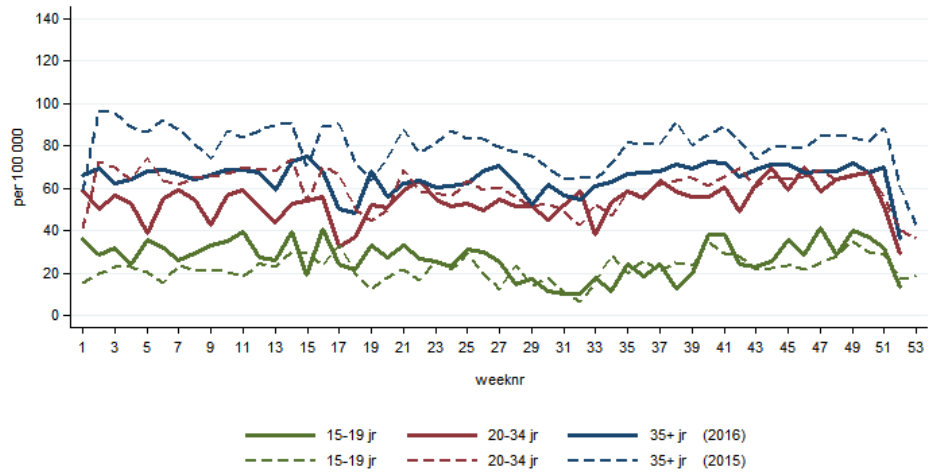
Depressive disorder
all ages, all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Depressie
naar leeftijd
heel Nederland

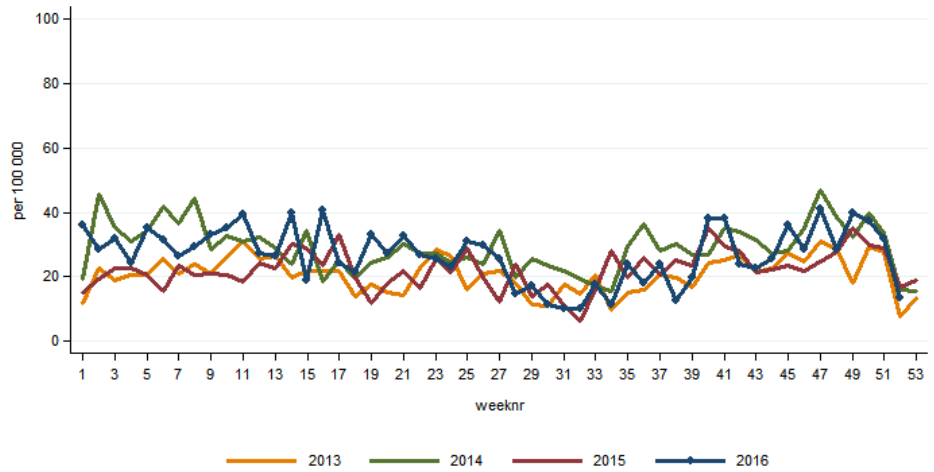
Depressive disorder
by age groups
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Depressie
leeftijd 15 – 19 jaar
heel Nederland

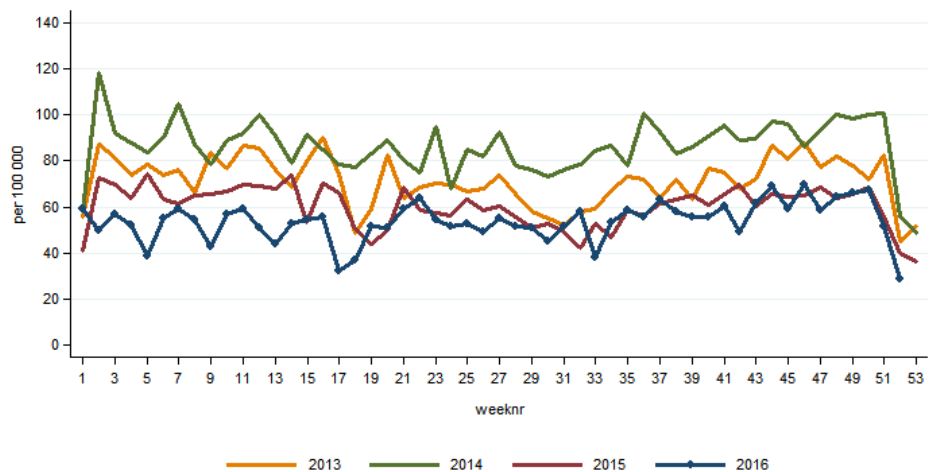
Depressive disorder
age 15 – 19 years
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Depressie
leeftijd 20 – 34 jaar
heel Nederland

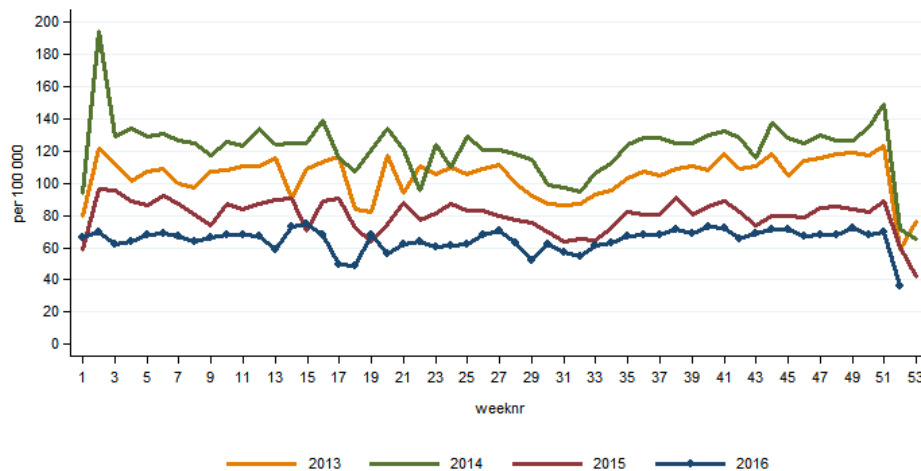
Depressive disorder
age 20 – 34 years
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Depressie
leeftijd 35 jaar of ouder
heel Nederland

Depressive disorder
age 35 years or older
all Netherlands

©NIVEL 3 januari 2017

Toelichting:

Dit rapport is gebaseerd op een wekelijkse rapportage over klachten en aandoeningen in de Nederlandse bevolking op basis van – geanonimiseerde – gegevens uit elektronische medische dossiers van huisartsenpraktijken. De cijfers worden berekend als het aantal personen dat de huisarts in die week heeft geraadpleegd voor bepaalde klachten of aandoeningen, gedeeld door het totaal aantal ingeschreven patiënten in de praktijk (prevalentie cijfers).

Cijfers voor 0-jarigen zijn in principe gebaseerd op kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 maanden, doordat baby's niet direct bij de geboorte worden ingeschreven bij een huisartsenpraktijk. Van nieuw-ingeschreven patiënten, waaronder ook baby's, zijn niet altijd leeftijd en geslacht bekend bij het NIVEL. Bij uitsplitsing naar leeftijd komen deze nieuwe patiënten in de leeftijdsgroep 'onbekend'.

Het jaar 2015 had 53 weken. Voor de jaren zonder week 53 is het data punt in deze week het gemiddelde van week 52 en week 1.

Meer over de methodologische verantwoording staat op www.nivel.nl/NZR/nivel-zorgregistraties-surveillance.

De surveillance cijfers van NIVEL Zorgregistraties zijn bedoeld voor de signalering van (infectie-) ziekten in de algemene bevolking. De cijfers mogen overgenomen worden onder vermelding van de bron:

Hooiveld M, Donker GA en Schellevis FG. Wekelijkse surveillance cijfers. Uit: NIVEL Zorgregistraties eerste lijn. Utrecht, NIVEL, 2016. www.nivel.nl/surveillance [geraadpleegd op - datum -].

Contact:

dr. Mariëtte Hooiveld, coördinator Surveillance, m.hooiveld@nivel.nl
Telefoon: 030-2729700 (algemeen)